

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

o an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei
luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei.
Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineră

Prețul inserțiunilor: un șir pe 5 Lei pentru odată,
dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Ro-
mân”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada
Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Biserică luptătoare

Apologieții primelor veacuri creștine
lăudau măreția vieții creștinilor de atunci.
Păgânii se simțeau atrași la creștinism de
viața curată a creștinilor. Sfântul Justin
Martirul spune, că statornicia în credință
a creștinilor l-a hotărât să se facă creștin.

Sânt suficiente constatările acestea
pentru a arăta covârșitoarea putere a luptei
statornice pentru credință. Dacă păgânii
erau atrași de creștini în vechime, oare azi
cei abătuți dela credință s'a nu poată fi
atrași de creștinii ortodocși? Întrebarea
aceasta se rezolvă în domeniul luptelor ce
trebuie duse pentru apărarea credinței.
Spre bucuria noastră avem dovezi de iz-
bândă a bisericii noastre ortodoxe-române
în lupta cu sectarismul. Ideea sulevată de
scriitorul acestor rânduri, de a se face
colecte pentru tipărirea de broșuri împo-
triva propagandei sectare s'a tradus de
mult în fapte în eparhia Râmnicului-Noului
Severin. — P. Sf. Episcop Vartolomei a
ordonat facerea de colecte de două ori pe
an: «Pentru strângerea dela enoriași, a
fondurilor necesare pentru imprimarea de
anume broșuri, în care să se explice cre-
dința noastră».

P. Sf. Sa a dispus încă din anul 1923
ca cei rătași să fie convertiți prin sfaturi
moralizatoare locale, comitete culturale și
discuțiuni cu ei. Centrele parohiale insti-
tue serbări pentru cei convertiți. La acele
serbări celor reveniți în staulul lui Hri-
stos li se cetește o «Carte pastorală» de
reprimire în biserică. Tot cu acel prilej se
fac procesiuni cu cântări, se fac ofrande
săracilor din comună, se împart cărțile,
iconițe și cruciulițe celor convertiți. Chel-
tuelile acestor serbări se fac din ofrandele
strânse anume pentru acest scop.

În cazuri extreme se votează ajutoare
chiar și din fondul Eparhiei. Remarcăm
aici faptul foarte important, că eparhia
Râmnicului-Noului Severin — dispune azi
de un fond misionar în suma de 146,3,8
Lei (una sută patruzeci și șase mii trei
sute treizeci și opt).

Firește că asemenea serbări au darul să
reînviereze și sufletele celorlalți credincioși
ai eparhiei. Poporul se moralizează în mod
simțitor și astfel se face dovada că biserica
este și trebuie să fie luptătoare, pentru-
că fără luptă nu există nici triumf. Ori, pro-
cesiunile, serbările ce se aranjează pentru
cei întorși la dreapta credință, sânt triumful
luptelor duse de biserică pentru mântuirea
sufletelor. Această mântuire trebuie să fie
preocuparea de capetenie, și de aceea
când vedem în orice parte a bisericii

noastre că se muncește pentru realizarea
idealului creștin, ne cuprinde cea mai mare
bucurie. Această bucurie nu ne poate fi
indiferentă, ci ea trebuie să facă să vibreze
inimile noastre ale tuturor.

Destul ne întristează știrile și infor-
mațiile ce ni se aduc la cunoștință prin
ziare și pe alte căi despre cele mai oribile
acte săvârșite de oameni, cari numai cre-
știni nu se pot numi. Nouă ne trebuie
dovezi, că pe acest pământ, în această
țară, nu falsificatorii, incendiarii, spolia-
torii și alții de aceeași teapă trebuie să
formeze substratul preocupării ziaristilor
și a altor informatori ai opiniei publice,
ci oameni, cari merită numele de om:
creștinii luați în accepția riguroasă a cu-
vântului.

Rămâne dar să generalizăm încercă-
rile, eforturile ce le fac oamenii aleși ai
bisericii pentru trezirea norodului la viață
adeverată. — Desigur aceste eforturi sânt
împreunate cu munca pe care unii poate
nu o știu judeca după adeverata valoare,
dar munca adeverată întotdeauna își va
da roadele ei.

Aceasta este mângăierea celor care
luptă. Aceasta este și mângăierea bisericii
luptătoare.

Diaconul Dr. Gh. Comșa

Sf. Sinod. Deschiderea de toamnă
a Sfântului Sinod se va face în ziua de
Luni, 17 Noemvrie 1924.

Serbările Asociațiunii la Arad

— Serviciu divin — Deschiderea ședințelor — Cuvân-
tări — Conferențe —

Sâmbătă, în ziua primă a adunării generale
a Asociațiunii noastre culturale, s'a ținut la ora
10 a. m. serviciu divin în catedrală, săvârșit de
P. S. Sa Episcopul Ioan al Aradului, de față
fiind I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae și
reprezenții tuturor autorităților civile și mili-
tare din localitate, precum și popor în mare
număr.

La ora 11^{1/2} s'a deschis adunarea, ținută în
Palatul cultural. Cu această ocazie, dl. V. Goldiș,
noul președinte, care conduce în ziua dată adu-
narea generală a Asociațiunii, rostește una dintre
cele mai mădușoare cuvântări ce s'au rostit dela
acel loc de cinste.

După ce aduce tributul recunoștinții mari-
lor apostoli ai neamului, în primul rând «părin-
telui Asociațiunii și ziditorului cetății nebiruite
a bisericilor noastre ortodoxe române, Andrei Șa-
guna», — dl. V. Goldiș face bilanțul activității
culturale a Asociațiunii în anul din urmă, pentru
a stăru asupra activității viitoare a instituției ce
o conduce.

«Fac mărturisire de credință declarând —
zice dl. V. Goldiș — că socot că principal obiec-
tiv al activității culturale satul românesc. Temelia
de neînvins a vieții românești în furnicarul nea-

murilor lumii este *țărâna* română, rezervor
curat și fără prihană a tuturor energilor națio-
nale, depozitarul aptitudinilor și virtuților, care
îndreptătesc viața românească în lume ca instru-
ment de morală și dreptate, singura cheazășie
neînșelătoare pentru progresul omenirii spre lu-
mină și fericire.

«Asociațiunea va înfășura în ha'nă caldă
a iubirii sale și a părințești sale îngrijiri această
țărâna română, dându-i toată osteneala s'o
scostă din bezna pricinuită de nedreptatea vre-
murilor trecute și de păgânirea păcătoasă a stă-
pânitorilor ei de pe vremuri, oblundu-i drumul
spre progres și lumină. Departe de noi odihna,
până când nu vom vedea în fiecare sat româ-
nesc casa culturală, școala roitoare de prunci
născuți și veseli, biserica plină de credincioși
și răsunătoare de rugăciuni în coruri răsărite
din inimă senine și iubitoare, ogoarele vărsând
rodul maximal al muncii istovitoare, grădinile
cu pomi și toate dulcele vieții, surătorite de
harnice albine, grajdurile și izlazurile pline cu
vite, iernile petrecute în muncă folositoare, prin
case podoboale hărniciei femeștii, plugarul treaz,
cruțător, cinstit, luminat și ferit de orice exploa-
tare a străinului hain.

«Va trebui, mai pe sus de toate, să învățăm
a ne iubi unii pe alții. Dihonia dintre frați este
cel mai mare rău din lume. Dar iubirea nu este
teorie, ci practică. Ea cere jertfa faptelor. Orce
nedreptate săvârșită altuia, orice hrăpeală, orice
câștig nemuncit, cea mai minimală exploatare
a deapropelului constituie câte o crimă la adresa
solidarității umane. «Pace Vouă» — era salutul
dulce al lui Isus. Pacea o doresc ceice vreau
să muncească pentru binele tuturor, pace ahliză
neamurile, dar, pacea n'o poate aduce forța în
lume, ci numai dreptatea și nu dreptatea calcu-
lată prin rațiune, ci aceea impusă prin inima
iubitoare.

«Toată împărăția ce se desbînă întru sine
se pustiește și toată cetatea sau casa ce se des-
bînă întru sine nu va sta» — spune Mântui-
torul. — Noi însă vrem, ca împărăția noastră și
casa noastră să stea pe vecie, și pentru asta
mai vărtos propovăduim solidaritatea întreg
neamului românesc, — care nu se poate însă produce
decât atunci, când va stăpâni dreptatea, cinstea,
morală și omenia în împărăția noastră, în cetatea
noastră, în casa noastră.

«Dreptatea nu este un privilegiu nici al in-
divizilor, nici al națiunilor, ea trebuie să fie at-
mosfera înviorătoare a lumii întregi. Înfrățirea
tuturor neamurilor din lume în numele ei va
produce bunăvoința între oameni, pace eternă
și universală, în care va putea să încoalească
adeverată civilizațiune dându-se fiecăruia rodul
integral al muncii sale și desfructându-se exploa-
tarea omului prin om.

«Pe acest temel Asociațiunea pentru litera-
tura română și cultura poporului român, propo-
gandă solidaritatea națiunii noastre. Adunarea
generală de astăzi este chemată să dea Asocia-
țiunii statute nouă. În înțelesul lor Asociațiunea
va organiza despărțămintele sale pe întreg teri-
toriu țării și va năzu să angajeze societatea în-
treagă la munca de belșug roditoare a solidari-
zării naționale. Cei mari și tari vor împrumuta
puterile lor celor mici și slabi, intelectualii vor
lumina prin osărdia lor straturile zăbovite în in-
tunerice. Altruismul veritabil al iubirii de neam,
principiul dreptății străbătând inimile tuturor,
cinstea și omenia fiind călăuză și scop propa-
gandei, nădăjdum a izbui să trezim în conști-

în fața românilor sentimentul mântuitor că numai trăind și muncind unii pentru alții și toți pentru țară și neam vom putea să răspundem misiunii moștenite de la strămoșii de a fi păzitori pământești, care este Țara Românească. Astfel Asociațiunea va face un mare serviciu umanității, aducând aportul său la înfrățirea dreptății în lume.

«Cu gândul acesta să vă apropiați toți de Asociațiunea noastră, de acest altar al sacrificiului pentru neam și țară. Cu gândul acesta vă mulțumesc tuturor celor ce ați venit aici.

«Adunarea generală a Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român o declar deschisă».

Di președinte salutăm apoi prezența I. P. S. Sale Mitropolitului Ardealului și a celorlalți prelați; asemenea salutăm pe delegații instituțiilor culturale din cuprinsul țării, și anume: Academia Română, Liga culturală, Centrul caselor naționale, fundația Principele Carol, biblioteca «Bibicescu» din Severin, despărțământul din Basarabia și pe alți reprezentanți.

Răspunde întâi I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, în resumat, următoarele:

«Mă simt fericit că pot lua parte la sărbătoarea de astăzi, care este sărbătoarea culturală a sufletelor românești. Am venit la această adunare frățească să mă pot adăpa de lumină și cultură, căci viu aici călăuzit de tradiția noastră românească, care ne spune că orice mișcare culturală a avut sprîngină bisericească, și viceversa. Eu nu viu în calitate oficială, ci numai ca un devotat ostaș al «Asociațiunii». Mă bucurat mult programul viitor al «Asociațiunii» unde se vorbește de luminarea păturii țărănești, căci această parte de program este ruptă din sufletul nostru».

Mai vorbesc apoi: Mitropolitul Dr. Vasile Suciu dela Blaj, P. S. Sa Episcopul Ioan dela Arad, prefectul județului dl. Georgescu, p. r. T. Boțiu din partea noului despărțământ arădean, d. n. I. Lupas (delegat al Academiei), generalul I. Manolescu (dela Casele naționale și Liga culturală) precum și ceilalți delegați.

După ședința a urmat în sala dela «Crucea albă» banchetul oferit de autoritățile locale. S'au rostit, cu acest prilej, însușite vorbiri pentru: M. S. Regele și Casa domnitoare, pentru Asociațiune, pentru prelații noștri, pentru armata, și pentru propășirea și înfrățirea neamului.

La ora 5, dl. prof. I. Lupas, a ținut în sala Palatului Cultural o interesantă conferință despre cei doi umaniști ai secolului XVI-lea, cari au fost Nicola Olah fost mitropolit al Strigoniului în anul 1553 și Mihail Valahu, apărător al luteranismului din Ardeal.

Acești doi umaniști au fost români de origine, cel dintâi dela R. Valcea, cel de al doilea născut în Bihor. — Conferința dlui profesor Lupas a fost ascultată cu viu interes.

Seara s'a dat o reprezentație de gală în sala Teatrului orașenesc, unde trupa teatrului Național din Cluj a jucat «Un Erou» de Kiriescu.

A doua ședință s'a deschis Duminecă, la ora 11, de către dl. V. Goldis, primit cu ovacțiuni din partea asistenței. Participă la ședință și d. n. O. Goga, Mihail Dragomirescu, prof. universitar și delegat al Universității libere din București, colonelul Bacalogh, delegatul «Celor 3 Crișuri» din Oradea Mare.

Înrându-se în ordinea de zi, dl. profesor universitar Onisifor Ghibu citește raportul comitetului central, făcând mai multe propuneri, printre cari aceea, ca Asociațiunea să-și intensifice propaganda culturală în Basarabia, urmând ca viitoarea adunare generală să se țină la Chișinău.

Propunerea propagandei culturale în Basarabia e combătută de către d. n. Bogdan Duică, protopopul Dăianu și Nicolae Bogdan, spunând că Asociațiunea nu trebuie să se ducă în Basarabia, decât după pregătirea terenului cultural pe baze solide. Este criticată și propunerea ca adunarea generală viitoare să se țină la Chișinău, stabilindu-se să fie ținută la Reghin.

La ora 4 după amiază ședința se redeclăde.

Dl. Dragomirescu, aduce «Asociațiunii» salutul «Universității libere» din București, făcând un interesant istoric literar al celor trei poeți: Alecsandri, Eminescu și Coșbuc.

Cuvântul este apoi dat dlui Bogdan Duică, care vorbește despre «Eminescu în Ardeal». Conferințiarul arată că dragostea lui Eminescu de Ardeal, o dovedesc, în deajuns, articolele poetului în ziarul «Timpul» al cărui prim redactor era, precum și venirea lui în Ardeal unde a rămas multă vreme.

Festivitățile s'au încheiat cu un admirabil concert al societății «Cășana», urmat de balul tradițional.

Desvălire a monumentului unirii la Cernăuți

— Cuvântarea Suveranului —

În 11 Noemvrie 1914 s'a sărbătorit la Cernăuți o aniversară care privește întreg neamul românesc: împlinirea a șase ani dela unirea Bucovinei cu patria mamă. În aceeași zi s'a desvălit monumentul menit să veșnicească mărețul act al acestei uniri.

La solemnități au luat parte MM. LL. Regele și Regina, AA. LL. RR. principii moștenitori, doi miniștri în frunte cu președintele consiliului de miniștri, membrii înaltului cler.

De asemenea au fost de față reprezentanții instituțiilor și corporațiilor din țară și o mare masă de țărâni în haină națională împodobită,

istorice și să se cedeze împărăției Austriei, sub numele de Bucovina. Așa, episcopia de Rădăuți trece numai în marginile Bucovinei, primind o parte din mitropolia Iașului și renunțând la părțile Hotinului.

La 1782/83 se mută episcopia dela Rădăuți la Cernăuți. Străinii credeau că depărțându-ne de marea neamului ne vom pierde. Dar amarnic s'au înșelat: căci în timpul ocupației străine Mitropolia aceasta a Bucovinei a rămas un focar de cultură națională, și prin ea poporul și-a dovedit vitalitatea. Biserica a susținut școale ce ni-au dat o pleiadă de intelectuali, care pe timpul ocupației străine au alimentat și apărut conștiința națională în toată curățenia ei, și astăzi la plinirea vremii când văzută ochii noștri mântuirea noastră și a întreg neamului românesc, acești intelectuali cu întreg poporul bucovinean sânt sinceri apărători ai ideii de stat român.

Vlădici cu inimă română, ca Herescu, Balșescu și Silvestru Morar Andrievici, au fost stâlpi de granit de care s'au afărmătat toate atacurile străine, atât cele ce priveau la lege, cât și cele contra limbii strămoșești.

Întregul cler din Bucovina formă pătura cea mai cultă și era cea mai bine pregătită.

După ce mi-am adus obolul de muncă și jertfă în regiunile Basarabiei, mă înapoiez în locurile, unde m'am adăpat de conștiință națională.

După serviciul divin din catedrală, săvârșit de I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie, toată lumea s'a adunat în Piața Unirii, unde este ridicat monumentul.

I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron a slujit sfestația, apoi s'a tras vâul de pe monument. Au cuvântat I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie, dl. prim-ministru I. Brătianu, dl. ministru Nistor, generalul Mircescu, primarul Flondor ș. a.

Discursul M. Sale Regelui este următorul:

Se împlinesc în curând 150 ani, de când prin nefaste împrejurări politice Moldova a fost crud cîntită tocmai din partea aceea în care se făcuse descălcătarea țării și unde se odihneau vovozii întemeietorii. Țara Moldovei a fost greu încercată prin pierderea unui ținut așa de bogat, locuit de mândră și vrednică țărânițe, care prin toate vicisitudinile vremilor a rămas și astăzi temeiul etnic în această parte a țării. Neclintita statornicie a românului a fost scut apărător; ear credința în Dumnezeu povăduia de un cler însușit de conștiința națională precum și munca înțeleaptă națională a fruntașilor și cărturarilor de seamă ai neamului, i-au ținut trează în inimă nădejdea că până în cele din urmă sfânta dreptate va ieși biruitoare.

Și când s'au împlinit 400 de ani dela zidirea mândreșiei Putna, tinerimea română, în fruntea căreia era marele poet Eminescu, a chemat pentru o pioasă serbare de pomenire pe românii de pretutindeni. A fost atunci o manifestare de rară îndrăgare sufletească, dovedindu-se că flacăra conștiinței naționale este mai vie de cum își închipuiau unii și că cenușa legendarului erou dela Putna este făcătoare de minuni.

Și când apoi din porunca străină s'a făcut aici în Cernăuți serbarea centenarului încorporării Bucovinei la Austria, Iașul, capitala Moldovei, a răspuns cu o pioasă și îndurerată procesiune la locul unde bunul vovod al Moldovei, Grigore Ghica, fusese ucis mișelește pentru că se împotriva răpirea unei însemnate părți din țară; ear iubitul și neuitatul meu unchi, Domnitorul Carol I, a dăruit atunci Iașului bustul acestui vrednic Vovod, marit căzut pentru apărarea patriei. Acest gest vădea gândul său intim de a se realiza odată înaltele aspirațiuni ale României despre care vorbește în testamentul său.

nală la mormântul lui Ștefan cel Mare și a celorlalți vovozii înmormântați în Bucovina, și unde m'am umplut de credință lângă moaștele Sf. Ioan dela Suceava. Mă întorc să continui opera făcută acolo și să colaborez cu ceilalți frați ai mei din Bucovina pentru binele bisericii și al neamului. Și în Bucovina e atâtă lipsă de lucrători pentru refacerea eparhiei, care era odată fala ortodoxiei, dar care a suferit foarte în timpurile tulburi.

Voi ține legături mai d'parte cu Basarabia, de care mă despart cu inimă grea. Aici, am făcut tuturor toate, după cuvântul Domnului și plec cu conștiința de a fi tăiat brazda cea mai vârtătoasă și de a fi sămănat sămânța cea mai bună și doresc să aduc numai roade bune.

Voi lucra pentru susținerea legăturilor dintre Bucovina și Basarabia și apoi ca ambele să devină, ca în trecut, cele mai credincioase fiice ale țării.

Mulțumesc Sf. Sinod și Onoratului Mare Colegiu pentru încrederea pusă în mine. Promit că voi lucra pentru întărirea credinței și a neamului din Bucovina, pentru legături sincere și intime a acestor regiuni cu Patria Mamă și voi stărui ca locuitorii Bucovinei și generațiile viitoare să fie stâlpi puternici ai țării.

FOIȘOARA

Cuvântare

de I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei

La alegerea de arhiepiscop al Cernăuților și mitropolit al Bucovinei, întâmplată la 7 Noemvrie 1924, I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Dr. Nectarie Collarcuc a rostit următoarea cuvântare:

Acum doi ani mi ați făcut cinstea de a mă alege episcop al Cetății Albe și Ismail.

Acum îmi exprimați din nou încrederea și mă alegeți Mitropolit al Bucovinei și arhiepiscop de Cernăuți.

Această eparhie începând dela 1401, sub Alexandru cel bun, era odată Mitropolia Moldovei cu sediul la Suceava, în toată mărirea și splendoarea ei, dar la 1630 se mută Mitropolia dela Suceava, la Iași.

Mai era și episcopia de Rădăuți, care avea să arhiepiscopiească nordul țării, adică nordul Bucovinei și nordul Basarabiei cu Hotin cu tot până la Nistru.

Deci arhiepăstoria în regiunile Bucovinei este de obârșie moldovenească. Soarta vitregă a voit ca la 1775 să se rupă din Moldova, tocmai partea cu cele mai multe monumente

Ca urmaș al aceluia care și-a pus ca deviză: tot pentru țară, nimic pentru mine, când a sunat ceasul suprem al îndeplinirii dreptăților, în fruntea vizelei mele armate, am tras sabia pentru întregirea pământului strămoșesc.

Prin jertfele grele ale ostirii mele și ale întregului regat, precum și ale vitejilor fii ai Bucovinei cari au alergat cu steagurile armatei mele, am ajuns să vedem unite în același hotar toate țările locuite de români.

Domnia Voastră ați avut bunul gând să înălțați acest monument pentru veșnica aducere aminte a acestor jertfe, precum și a unirii la sânul patriei mame a celei mai frumoase și scumpe părți din vechea țară a Moldovei. Cu deosebită dragoste am venit împreună cu Regina și cu Principii Moștenitori spre a ne bucura cu toții în acest ceas solemn și în același timp să ne plecăm sufletele către Atotputernicul și să-L rugăm să ne însușească duhul păcii, îndepărtând dintre noi orice pismă și neînțelegere și întărind în munca cea sântoasă cu dreptate pentru binele obștesc și înălțarea patriei.

Desmormântarea moaștelor martiri și a sufletului lor eroic de pe Angur

Pe culmile «Augurului», înfrățite cu cerul și cu sborul paserilor pribege care poposesc adese ori pe ele, sufletul creștin a scormonit dăunățiile țărâna aghezmuită cu sângele vitejilor dorobanți, ca să le împărtășească pare aievea isbânda cea mare la zămislirea căreia s'a plămădit tineretea lor jertfită cu avânt.

În psalmodieri sobornice a urcat poporul pe piscuri să proslăvească înălțimata pomenirea desrobitorilor care au trebuit să și răscumpere idealul lor milenar cu viața lor scumpă.

A fost o primăvară a sufletului românesc din aceste țaturi, cu belșug de flori și de simțiri duioase. Soarele, — în strălucirea căruia străbunii noștri cercuă să deslusească menirea soartei lor din rotirile paserilor acum 2000 de ani, — binecuvântă acum oșardă pelerinilor cucernici cu prisosurile dăruirii lui de tată al luminii.

Un părinte îndurerat mănecase din plaiurile Vâlci, cu culeagă fărîmiturile glorioase ale fiului său, topite acum în glia Ardealului. Ii ghicise

* Jud. Sibului.

Red.

Sonet

O Doamne dă-mi puterea și cuvântul,
Să te slăvesc în inimi magistrale,
Sădăc prios de har Mariviri Tale,
Ce stăpânești vîzduhul și pământul.

Lipsește-mă, de vrei, de orice bine
Dă-mi clipe de suspine și durere. —
Dar lasă-mi Doamne sfînta mîngîdere
De-a Te cânta și preamări pe Tine.

Rătăcirilor prin labirintul vieții,
Îmi țărta clipe neîndreptate mele
Și 'ndreaptă-mi ochii 'nlăcrămați spre stele.

În cântulul dă-i vlagă tinerescă,
Ca de pe 'ntinsul umilit al humii
Să strig, că Tu ești creatorul lumii...

Ioan Al. Bran-Lemey

La **Librăria Arhiepiscopaleană**,
Sibiu, se găsește de vânzare

Calendarul îndreptat

pentru lunile Octomvrie, Noemvrie și Decemvrie 1924.

Prețul unui exemplar: 2 (doi) Lei (+ 50 h. port)

ființa, după anumite semne înfrîmă pe care un tată nu le poate uita nici odată. «Eată, acesta e capul lui micuț, — ia vezi dinții, sînt toți?» Într-un podidit de lacrimi — dornic să-și scoată copilul din anonimatul morții obștești. Nu și-a împlinit toată misiunea, — căci văzând cîntea și iubirea cu care «mărginenii» din Căcova vegheau meșteșurile ostienilor viteji — nu s'a mai îndurat să răznească și să ia cu sine din brazda de lut în care fiul lui fusese răsădit de Dumnezeu, laolaltă cu soldații lui, rămășițele scumpe mirezmuite cu hărul jertfei.

Nouă preoți în odăjdii au îngănat trisaghioul bisericii noastre dreptslăvitoare, și izon de suspine rupte din suflet le țineau fetele și feciorii satului.

Prapurele altarelor noastre adumbriau, în gemănată cu tricolorul național, osemintele eroilor cu aceeași evlavie ocrotitoare cu care Duhul Sfânt a adumbrit pe Sfânta Fecioară în care se întrupă Hristos pentru lume.

Nu se întrupă oare în noi în această clipă sufletul jertfelnic al soldaților noștri dărzi?

Straje ostășească sub porunca locotenentului Stroia — lăstar al ogorului pe care l desrobiseră pentru o vreme tovarășii lui de ideal, — a dat salutului de onoare camarazilor mistuiți în țărîna pentru un vis împlinit pentru totdeauna acum.

Se desgropase și sufletul eroic al vitejilor noștri, și *Par. Dancila*, protopop militar, l a prins întreg în cuvântul său vibrant și pios. Ca dela o tribună nevăzută nu mai vorbea pare preotul, ci duhul viu și transfigurat al morților.

Par. Hanzu, cu grai de povăști cumințe, a desprins câteva porunci din *fapta* cea mare a luptătorilor pentru cel de față.

Orfanii plâpânzi, conduși matern de *dra Manta*, și au doinit jalea lor pe marginea mormântului, în care li se năzăria adăpostite de veșnicie în îmbrățșeri nevăzute și trupurile părinților lor risipite în aceeași pulbere ospitalieră, aiurea.

Din sentimentul adînc al recunoștinții obștești a răsărit ideea unui monument, care să întrușeze pentru generațiile moștenitoare ale jertfei, o lecție și o pildă de conștiință creștină și națională.

Par. Dancila a dăruit cel dintîi 200 Lei pentru inițierea acestei opere.

Pe dealul, care stăpânește mîndru frumoasele pașii ardeleni, se va înălța mîreacă și miraculoasă, văzută din zări îndepărtate, *crucea* care va veghea mîngăitoare mormântul eroilor din Reg. 2 Vâlcea retezată de moarte pe Angur.

Țărani cuminți dela vetrele Vâlci în frunte cu dascălul lor Vasile, care le-a fost sfetnic și învățător și în clipa morții lui, pentru isbînda virtuților legate de ea și-au dat doar viața.

În accent de durere stăfîietoare fratele ofițerului, învățător și el, și pe ele căru brațe a suspinat pentru ultima oară bravul Vasile, — a dovedit o cu prisos, — în cuvîntarea sa.

Ardealul descătușat din obezile robiei, știe să-și cîntească desrobitorii mucenici pe ogoarele lui.

Fie aceasta măcar un semn pentru băritori și o desmînire pentru vrășmași!

Dr. Gr. Cr.

Evreii despre țara noastră

În ziarul american *Cleveland Times* din 3 Octomvrie 1924 se publică un articol semnat cu numele *Salamon Ulmer*, care își permite să debiteze despre România cele mai nerușinate minciuni.

Pentru orientare, și ca să ne cunoaștem prietenii și dușmanii neamului și bisericii noastre, comunicăm în traducere câteva pasagi din articolul evreesc apărut în ziarul american pomenit:

«Se raportează zilnic — scrie Salamon — despre sălbătăciile românilor în contra evreilor din Transilvania (?). Se poate că mai curînd sau mai tîrziu prigonirile acestea să ajungă până acolo, în cât să rupă (?) relațiile dintre Statele Unite și România, la caz dacă ne va succeda a introduce în legislația Congresului American (?) ca să se intereseze despre starea evreilor aflatori în România.

«Un român în contra evreilor merge atît de departe, în cât viața evreilor este în mare pericol (!).

«Număroase încercări (?) s'au dat între români și evrei cari s'a sfîrșit cu omorul (?) a cător 3—4 evrei în diferite rînduri.

«Într'un oraș din Transilvania, numit Cluj, mai înainte de război au fost 60 de procente din școlari evrei: acum guvernul român a redus numărul școlărilor evrei la 5 procente, dar chiar și acest mic număr, redus la 5 procente, se teme să meargă la școală, de oarece își pune viața în pericol (?).

«Se raportează zilnic despre crimele și omorurile comise de români în contra studenților evrei, prin jurnalele ungurești alăturate acolo, pe care românii nu știu să le cetească».

Tot Salamon raportează că un jidan din Tîrgu-Mureșului a tocmot o fată de român să-l ajute în afacerile lui negustorești. Curînd după aceea fata a fugit, strigînd pe stradă în gura mare și zicînd că jidanul a voit să-i stoarcă sînge. Poliția a ceretat, luînd fata la întrebări; în urmă fata a declarat că a fost plătită de români (?) ca să agite publicul contra evreimii. Jidovii negustori de prin diferite locuri sînt scoși din afaceri cu forța și siliți a se muta în alte părți, ear marfa lor ajunge în mîinile autorităților (?). Doi frați evrei și au edificat o prăvălie de marfă (unde?) ear când prăvălia a fost gata și marfa comandată, autoritățile orașului au confiscat și prăvălia, și marfa, refuzînd a cunoaște pe frații evrei ca proprietari.

Poporul evreu — spune Salamon — este oprit de a călători cu trenul prin oarecare localități ale României; ear evreii cînd urcă în tren sînt aruncați jos și bătuți.

Condițiile traiului în România sînt atît de rele (spune el), în cât nu se pot schimba de cît prin intervenirea (!) unei puteri străine; ear dacă intervenirea va întârzia, populația jidovească are să fie distrusă cu totul...

Fără comentariu.

INFORMAȚIUNI

Internatul ortodox din Beiuș, înființat în 1899, împlinește în toamnă anulul curent 25 de ani de existență. În acest sfer de veac a adăpostit între zidurile sale peste 1500 de elevi, dintre cari mulți și-au putut termina studiile numai cu ajutorul dat din partea internatului. Așezămîntul nostru ortodox din Beiuș, în starea sa de astăzi, poate adăposti anual 64 de elevi, — cu mult prea puțini în asimănare cu afluența tinerilor doritori de învățătură. Se impune astfel o *lărgire* a internatului, ca să fie încăpător pentru cei puțin două sau trei sute de elevi. Nimic n'ar fi mai logic — scrie ziarul de propagandă națională, *Beiușul*, — decît ca toți cei ce au crescut în acel internat, să-și aducă aminte de zilele petrecute acolo și să aducă o jertfă, în scopul ca institutul să rămîie și în viitor la înălțimea chemării sale. O trezire a conștiințelor e de nădăjduit.

500.000 lei poate câștiga oricine, jucînd la loteria Presei din Ardeal și Bănat. Comandați biletele la Sindicatul Presei Române din Cluj, palatul Banfi. Tragera la 16 Februar 1925.

A fost beat? Un supus al Ungariei, artistul (!) Martin-k István, angajat la teatrul dela Oradea-Mare, și a permis în seara de 31 Oct. a. c. la reprezentarea unei opere să rostească cuvintele favorite ale stăpînitorilor noștri dispăruiți, cari ne înjurau mereu cu «*bűdös oldás*» (valah puturos). Tras la răspundere de serviciul siguranței, ebedistul István, pripășit la Oradea Mare, a declarat că «a fost beat» în seara aceea. Și s'a rugat umilit de seful siguranței să nu l treacă peste frontieră, ci «mai bine să-i tragă 25», — ca pe vremuri... Nu l s'au tras. Ci a fost poștit să-și desfășoare «arta» pe la Budapesta.

ȘTIRI LOCALE

Conferențele Asociațiilor ale desp. Sibiu și ale «Asoc. gen. a prof. sec. rom. secția Sibiu». A doua conferență din seria l se va ținea Duminică, în 16 Noemvrie a. c., în sala prefecturii la ora 6 seara, din partea dlui profesor univ. din Cluj, *Dr. Silviu Dragomir*, despre: Idealul dacoromân în mișcarea dela 1848. Prețurile obișnuite. Publicul este rugat să participe în număr cât mai mare.

Tentru românesc. În 18 și 19 Noemvrie a. c., Marți și Miercuri, se vor da în teatru noștru piesele *Shylock* de Shakespeare și *Țăranul baron* de Holberg, reprezentate de o trupă a

Teatrului național din capitală, în frunte cu maestrul **Ion Brezeanu**. Montarea splendidă se datorește d-lui Soare. Bilete se vând în **Librăria Foia Poporului** din strada Mitropoliei.

Moro Parmeno aurii, excelente, calitatea primă, se află de vânzare în lazi de 45 kg. a 8 Lei kg. în Sibiu, str. Sării, edificiul Școlii evanghelice, la d-l **I. Neagoe**, după masă, între ora 2—6, în fiecare zi de lucru.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Luminătorul, revista bisericii din Basarabia, apare în Chișinău de 2 ori pe lună. Nr. din Noiembrie cre cuprinsul următor: Partea oficială: Mișcarea în cler. Diverse. — Partea națională: Avram Iancu, icon. Stavr. Leon Trofimov. Metoda predării religiei în școală. Protoiereu Evd. Lesnic. Spiculi de note istorice de prin manuscriptele slave ale bibliotecilor noastre. Ștefan Berechet. Vrednic este lucrătorul de piața sa, Preot A. Scvoznikov. Seminarul din Chișinău și statistica, Preot I. Doliscinski. Flori din «Cămpul Duhovnicesc», Prot. Mitrofan Ignatiev. Cu vânt în ziua intrării Maicii Domnului în biserică, F. O măsură binevenită în eparhia Hotinului, — examene pentru cântăreții bisericești, Preot P. Gheorghian. Știri. — Abonamentul anual 300 Lei. Red. și administrația: Chișinău, str. Alexandru cel Bun (Basarabia).

Buletinul 25 al desp. Sibiu al «Asociațiunii» conține: Glasuri de alarmă, din toate taberele. Se răspunde gratuit.

Buletinul 27 al desp. Sibiu al «Asociațiunii» conține: Problema responsabilității individuale și sociale, de Dr. Gh. Preda, dir. desp. Sibiu. Se răspunde gratuit.

Nr. 344/924

(104) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Plechinți**, din tractul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat, sesiune parohială 30 jugare catastrale.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial ortodox rom. al Orăștiei până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vreo Duminecă ori sâmbătoare în parohie, spre a cânta, celebra și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc.

Orăștie, 6 Octomvrie 1924.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 508/1924

(107) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa primă din **Răhău**, protopopiatul Sebeșului, în urma ordinului Ven. Consistor arhid. din 21 Octomvrie a. c. Nr. 9408, se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în **Telegraful Român** și cu adausul, că întrucât se vor ivi candidați cu cvalificațiuni de clasa primă, în senzul concluziunii 82 din 1910 al Sinodului arhidiecezan, vor fi admiși și candidați cvalificați pentru parohii de clasa a doua.

Venitele sânt cele fasonate în tab. B. pentru întregirea dela stat, între cari 7½ jug. porție canonică.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, și până în 8 zile înainte de alegere, cu observarea dispozițiilor din regulamentul pentru parohii, a se prezenta poporului în biserică spre a servi, respectiv a cânta și cuvânta.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

Sebeș, 1 Noemvrie 1924.

Sergiu Median,
protopop

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

De vânzare

Un rând de reverenzi preoțești
aproape nouă, cu preț moderat

A se adresa la Administrația acestei foi

La **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu,
se află de vânzare:

Brâne preoțești

♦ **Potcapii** ♦

din catifea roșie și neagră

Patrafire (Epitrahil)

Numai la comandă. Prețurile după calitate.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I

Cu 150 documente anexate.

Prețul 40 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană**
în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

♦ legate și broșate ♦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci
apărute până acum la noi

Nr. 1 apărut 85 ♦ Prețul unui Nr. 1 Leu

Cărți bune de citit:

Au apărut în editura fundațiunii **I. V. Sococ**:

Prof. Dr. Dubois: Educația prin sine însuși . . . 10—
Mircea Florian: Arta de a suferi . . . 14—
Cebes 500 a. Hr.: Imaginea vieții omenești . . . 3—
Cornelia D. Ionescu: Pentru micii și marii . . . 8—
La Fontaine: Fable, Vol. I și II a . . . 12—
S. O. Marden: Puterea cugetării . . . 8—
Charles Wagner: Viața cumpătată . . . 10—
G. D. Scraha: Vasile Conta (studiu filozofic) . . . 10—
N. Iorga: Mihail Kogălniceanu . . . 12—
Marcu Antoniu: Cugetări asupra vieții . . . 4—
Alexandru Pelimon: 1821 (Roman istoric) . . . 8—
G. D. Scraha: Ioan Eliade Rădulescu . . . 20—
Emil I. V. Sococ: Dela nașterea la moarte . . . 20—
Or. Teodosiu: Cîrpiț de pășărelă. (Cântece și
jocuri de copii) . . . 10—
Alexandrina D-metrescu: Abecedar pentru învățarea
limbii franceze (ilustrat) . . . 6—
Mircea Florian: Reguli și utilitatea filozofiei . . . 19—
N. T. Orășanu: Dicționar politic . . . 4—
Epictet: Parțarea în viață . . . 4—
Mircea Florian: Îndrumare în filozofie . . . 35—
Emil I. V. Sococ: Ca să fim om . . . 10—

Plus porto Lei 5.

De vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

1. Mineiul lunii Mai

cu litere cirile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopescă la 1855, legat, ceva cam întrebunțat, 120 Lei.

2. Mineiul lunii Octomvrie

cu litere latine, tipărit în București, în tipografia cărților bisericești la 1908, broșat, neîntrebunțat, 80 Lei.

4. Psaltirea

publicată românește la 1857 de diaconul Coreai, reproducă cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. Petriceicu-Hașdeu. Edițiunea Academiei Române. Tomul I. București, 1881, legat solid, neîntrebunțat, 80 Lei.

Se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu:

Din publicațiile scriitorului **Ion Gorun** următoarele volume:

Eume necăjită,

povestiri, 12 lei

Nu te supăra,

povestiri, 15 lei

Faust,

raducere din Goethe, 14 l.

La trimitere prin poșta a se adăuga 5 Lei porto poștal.

Obraze și Măști,

17 lei

Lucrare premiată de Acad. Rom.

Robinson în Țara Românească,

povestire din zilele noastre, 16 lei

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

În **Librăria Arhidiecezană**

a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților

I. Spre Emaus

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Prețul: Lei 35—

plus spese postale: Lei 5—

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebunțat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Editura și tiparul **Tipografiei arhidiecezane**